

«ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

28 Νοεμβρίου 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Διδακτική και Θεωρία της Λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Αναζητώντας μία ευέλικτη μεθοδολογία.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΟΛΙΤΗ

Το νέο πλαίσιο θεώρησης της Λογοτεχνίας δείχνει να ενεργοποιεί περισσότερο τις δυνατότητες για την αισθητοποίηση της αναγνωστικής αντίδρασης των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, για την κατανόηση της προσωπικής σχέσης τους με το (λογοτεχνικό) κείμενο αλλά και της ανθρωπολογικής του διάστασης, για την αντίληψή του ως λόγου και δημιουργικής πράξης. Στο πλαίσιο, λοιπόν, του «Εργαστηρίου» θα προσπαθήσουμε να ανταποκριθούμε στις σύγχρονες απαιτήσεις της διδακτικής αξιοποίησης των λογοτεχνικών κειμένων με τη βοήθεια της σύγχρονης θεωρητικής προβληματικής. Ελέγχοντας βασικές θεωρητικές απόψεις, οι οποίες συγκροτούν τη σύγχρονη προβληματική της Διδακτικής της Λογοτεχνίας, με τη βοήθεια αντιπροσωπευτικών λογοτεχνικών κειμένων (π.χ. ποιήματα του Γ. Ρίτσου ή του Ο. Ελύτη που αξιοποιούνται ως παιδικά αναγνώσματα, σύγχρονες παραμυθι(α)κές ιστορίες του Χ. Μπουλώτη, κ.ά.) θα εμπλέξουμε στις κειμενικές διαδικασίες τους εκπαιδευτικούς που θα συμμετέχουν στο «Εργαστήριο». Απώτερος στόχος μας δεν είναι να προσφέρουμε ένα ακόμη «συμπαγές» μοντέλο «διδασκαλίας», να υπαγορεύσουμε τη διάθεση των αναγνωστών-εκπαιδευτικών απέναντι στα κείμενα ή να καθορίσουμε τη σχέση τους με αυτά· επιδιώκουμε να ενεργοποιήσουμε την αναγνωστική-δημιουργική τους διάθεση κατά την πραγμάτωση του λογοτεχνικού κειμένου και να αναδείξουμε, πρακτικά, τη μοναδικότητα καθεμιάς ατομικής αντίδρασης, καθώς και τις πολλές εναλλακτικές αναγνωστικές προοπτικές των λογοτεχνικών κειμένων.

Τα δύο πρόσωπα του Ιανουαρίου: Προσεγγίζοντας το ποίημα. Από τα τεχνάσματα της ποιητικής γλώσσας σε μοντέλα και πρότυπα αναγνωστικής και διδακτικής προσέγγισης.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΕ ΤΗ ΤΖΙΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Το εργαστήριο επικεντρώνεται στην προσέγγιση, ανάλυση και διδακτική προσέγγιση ενός ποιήματος(δεν το αποκαλύπτουμε έτσι ώστε να μη χαθεί η ενδεχόμενη έκπληξη και το ενδιαφέρον της πρώτης ανάγνωσης) με βάση διαφορετικά πρότυπα ανάγνωσης αλλά και μοντέλα διδασκαλίας (Eagleton, Riffaterre, κειμενοκεντρικό, αναγνωστικοκεντρικό μοντέλο, κ.ά.). Το ποίημα τελικά είναι «εύκολο» ή «δύσκολο»; Πόσο μακριά μπορεί να οδηγήσει τον αναγνώστη στην αναζήτηση του νοήματος; Ποια είναι τα δύο πρόσωπα του Ιανουαρίου;

«Για μια κούπα ζάχαρη, για ένα κέικ». Οπτικές της αφήγησης και δημιουργική γραφή.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΣΟΥΛΑ ΤΣΙΛΙΜΕΝΗ

Το εργαστήριο έχει σκοπό να αναδείξει την αξιοποίηση του είδους του κλασσικού παραμυθιού ως υλικό για την εισαγωγή των μαθητών σε ζητήματα λογοτεχνικού και κριτικού γραμματισμού. Οι συμμετέχοντες/ουσες θα εμπλακούν στον σχεδιασμό

δραστηριοτήτων, ώστε να αναδειχθεί το θέμα της οπτικής της αφήγησης για την προβολή των χαρακτήρων και των προθέσεων τους. Θα συζητηθούν χρήσιμες στρατηγικές για τη διδακτική της λογοτεχνίας (συζήτηση, διαμόρφωση κριτικών αναγνωστών, η αξιοποίηση της δημιουργικής γραφής κ.ά.) και θα δοθεί έμφαση στα διακειμενικά στοιχεία του κειμένου που θα επεξεργαστούν, ώστε να αναδειχθεί η συνομιλία του με άλλα κείμενα και με άλλες μορφές τέχνης. Οι εκπαιδευτικοί θα εργαστούν σε ομάδες και θα ασκηθούν στη δημιουργική γραφή για την παραγωγή κειμένων.

Όλοι ίδιοι, όλοι διαφορετικοί: Δημιουργική γραφή και παιδαγωγικές εφαρμογές.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΕ ΤΗ ΛΟΥΪΖΑ ΜΑΛΛΟΥΡΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΟΡΑ ΝΑΤΖΑΡΙΑΝ

Στο πρώτο μέρος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες/ουσες θα εμπλακούν στο σχεδιασμό δημιουργικών δραστηριοτήτων για την προσέγγιση της διαφορετικότητας. Θα αξιοποιηθούν κείμενα από τα σχολικά ανθολόγια και εγχειρίδια, καθώς και άλλα κείμενα παιδικής λογοτεχνίας. Στο δεύτερο μέρος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες/ουσες, με την καθοδήγηση της συγγραφέως Νόρας Νατζαριάν, θα εξερευνήσουν την πρόκληση του να γράφεις για τον Άλλο, συνθέτοντας τις δικές τους ιστορίες.

Διδακτική προσέγγιση μιας μικρής ιστορίας με θέμα το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΑΤΟ

Με αφορμή μια ιστορία βραχείας φόρμας με οικολογικό θέμα, σε συνθήκες προσομοίωσης τάξης και με θεωρητικό πλαίσιο το σχέδιο που θα έχει παρουσιαστεί στην κύρια εισήγηση στο πρώτο μέρος του συνεδρίου, προβαίνουμε στη διδακτική προσέγγιση της συγκεκριμένης ιστορίας, αξιοποιώντας δραστηριότητες διαθεματικού τύπου οι οποίες έχουν ως βάση, από μεν την πλευρά της ιδεολογίας, στοιχεία της σύγχρονης οικολογικής σκέψης, από δε την πλευρά της λογοτεχνικής θεωρίας στοιχεία της αφήγησης που έχει αξιοποιήσει η Νέα Κριτική καθώς και στοιχεία εμβάθυνσης και ατομικής ανταπόκρισης του περιεχομένου. Τελικός μας στόχος είναι η δημιουργία ενός χειροποίητου «πολυβιβλίου».

Πόσο ευχάριστη μπορεί να γίνει η διδασκαλία του ποιητικού μέτρου στη Δημοτική Εκπαίδευση; Ένα παράδειγμα από την έμμετρη παραμυθική διασκευή του Ερωτόκριτου.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΜΕ ΤΗ ΜΑΡΙΝΑ ΡΟΔΟΣΘΕΝΟΥΣ-ΜΠΑΛΑΦΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΓΕΛΑ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΗ

Η εξοικείωση των παιδιών με τον ποιητικό ρυθμό αρχίζει να διδάσκεται παιγνιωδώς από την Προδημοτική Εκπαίδευση. Αποτελεί μέρος του γνωστικού περιεχομένου των Αναλυτικών Προγραμμάτων της Λογοτεχνίας στις Ε' και Στ' τάξεις του δημοτικού σχολείου, που θεωρούνται και κρίσιμες για την ομαλή μετάβαση στις πρώτες τάξεις της Μέσης Εκπαίδευσης. Παραλληλίζοντας το έμμετρο ποιητικό κείμενο με τους κανόνες μιας μουσικής παρτιτούρας, στο παρόν εργαστήρι, θα θέσουμε ως στόχο, μέσα από δημιουργικές διδακτικές προσεγγίσεις, οι συμμετέχοντες/ουσες να αναπτύξουν δεξιότητες ανάλυσης της μετρικής συλλαβής, του μετρικού τόνου, της ανάλυσης του ιαμβικού ρυθμού και της συσχέτισης του μέτρου με το περιεχόμενο. Επιπρόσθετος σημαντικός στόχος θα είναι η αρτιότερη αναγνωστική εκφορά του ποιητικού κειμένου, που θα βοηθήσει τόσο στην ερμηνεία όσο και στην αισθητική του απόλαυση.